

**ZARZĄDZENIE NR 162/2026
BURMISTRZA PRUDNIKA**

z dnia 24 czerwca 2026 r.

w sprawie wprowadzenia do stosowania w Żłobku Miejskim w Prudniku dokumentu pod nazwą "Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny"

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026 r. poz. 662), art. 6d ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2025 r. poz. 798), oraz Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1882), zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadza się w Żłobku Miejskim w Prudniku dokument pod nazwą „Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny”, który stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie Zarządzenia powierza się Dyrektorowi Żłobka Miejskiego w Prudniku.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania.

BURMISTRZ

mgr inż. Grzegorz Zawisław, MBA

PLAN OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY

opracowany zgodnie z:

- Ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczącym standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3,
- Standardami Opieki nad Dziećmi do lat 3,
- Statutem Żłobka Miejskiego w Prudniku.

I. WSTĘP

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny Żłobka Miejskiego w Prudniku stanowi podstawowy dokument określający organizację pracy opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej prowadzonej z dziećmi do lat trzech

Dokument wyznacza kierunki działań wszystkich pracowników żłobka, zapewniając spójność oddziaływań oraz wysoką jakość opieki zgodnie z obowiązującymi Standardami opieki nad dziećmi do lat 3.

Plan uwzględnia indywidualne potrzeby rozwojowe każdego dziecka, respektuje jego prawa, podmiotowość, godność oraz tempo rozwoju. Zakłada tworzenie bezpiecznego środowiska, w którym dziecko może doświadczać świata poprzez swobodną aktywność, zabawę, eksplorację oraz budowanie relacji z dorosłymi i rówieśnikami.

Realizacja Planu OWE odbywa się każdego dnia podczas wszystkich sytuacji organizowanych i spontanicznych, zarówno w czasie zabawy, czynności opiekuńczych, spacerów, pobytu na placu zabaw, posiłków, odpoczynku, jak i codziennych kontaktów interpersonalnych.

Plan podlega systematycznemu monitorowaniu oraz corocznej analizie i aktualizacji zgodnie z wymaganiami Standardu 11 dotyczącymi pracy na podstawie Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.

II. SPECYFIKA INSTYTUCJI OPIEKI DOTYCZĄCA DOSTĘPNEJ PRZESTRZENI, LOKALIZACJI I ZASOBÓW (Realizacja Standardu 1.2 pkt 1)

1. Nazwa instytucji: Żłobek Miejski w Prudniku

- **Organ prowadzący:** Gmina Prudnik
- **Numer wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych:** 36307/Z

2. Lokalizacja:

- **Adres:** ul. Podgórna 9b, 48-200 Prudnik
- **Telefon / e-mail:** zlobek@prudnik.pl
- **Dostęp do środków transportu:** Dostęp do środków transportu obejmuje możliwość korzystania z komunikacji publicznej oraz dostęp do parkingu publicznego.
- **Bliskość terenów zielonych**

Lokalizacja żłobka zapewnia dostęp do terenów zielonych, umożliwiających organizację codziennych spacerów, obserwacji przyrodniczych oraz aktywności ruchowej na świeżym powietrzu, wspierających wszechstronny rozwój dzieci. W zależności od potrzeb i warunków pogodowych wykorzystywane są tereny zielone znajdujące się w najbliższym otoczeniu instytucji.

3. Struktura i zasoby:

- **Liczba miejsc:** 54

- **Grupy wiekowe**

Dzieci w wieku od ukończenia 20. tygodnia życia do 3. roku życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 roku życia. Grupy organizowane są z uwzględnieniem wieku, etapu rozwoju psychofizycznego oraz liczby dzieci, a ich szczegółowy podział ustalany jest zgodnie z organizacją pracy żłobka i może ulegać zmianom w zależności od potrzeb instytucji.

- **Dostępność specjalistycznych sal**

Żłobek dysponuje salami wyposażonymi w pomoce wspierające rozwój sensoryczny i ruchowy dzieci. W jednej z sal znajdują się m.in. poduchy sensoryczne, półkola lustrzane oraz piankowy tor przeszkód, natomiast w drugiej sali dostępny jest zestaw piankowy do ćwiczeń i zabaw ruchowych. We wszystkich salach zorganizowano kącki aktywności oraz kącki wyciszenia, dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci i sprzyjające zarówno aktywności, jak i odpoczynkowi.

- **Przestrzeń zewnętrzna**

Żłobek dysponuje terenem rekreacyjnym przeznaczonym do organizacji aktywności i zabaw na świeżym powietrzu.

4. Kierownictwo i kontakt:

- **Dyrektor:** Beata Tomczak

- **Osoby kontaktowe:** Beata Tomczak – Dyrektor Żłobka Miejskiego w Prudniku, kontakt e-mail .

5. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci:

- **Dostosowanie obiektu**

Przestrzeń żłobka została zorganizowana z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych i bezpieczeństwa dzieci. Pomieszczenia, wyposażenie oraz dostępne rozwiązania zapewniają dzieciom komfortowe warunki pobytu, możliwość swobodnej zabawy, nauki samodzielności oraz udziału w codziennych aktywnościach. Obiekt jest również dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – posiada podjazd umożliwiający dostęp do budynku oraz toaletę przystosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

- **Monitoring**

Żłobek posiada system monitoringu wizyjnego. Dodatkowo bezpieczeństwo dzieci zapewniane jest poprzez stały nadzór sprawowany przez personel, przestrzeganie obowiązujących procedur bezpieczeństwa, kontrolę dostępu do instytucji oraz organizację przestrzeni dostosowaną do potrzeb dzieci.

III. MISJA ŻŁOBKA

Misją Żłobka Miejskiego w Prudniku jest tworzenie miejsca bezpiecznego, pełnego szacunku, akceptacji i życzliwości, w którym każde dziecko rozwija się zgodnie ze swoimi możliwościami, potrzebami oraz indywidualnym tempem rozwoju.

Żłobek wspiera rodzinę w opiece nad dzieckiem, zapewniając profesjonalną opiekę, sprzyjającą budowaniu poczucia bezpieczeństwa, samodzielności, ciekawości świata oraz pozytywnych relacji społecznych.

Każde dziecko traktowane jest jako aktywny uczestnik procesu uczenia się, posiadający własne zainteresowania, potrzeby oraz potencjał rozwojowy.

IV. WIZJA ŻŁOBKA

Żłobek Miejski w Prudniku jest instytucją:

- zapewniającą najwyższy standard opieki nad dziećmi do lat 3,
- respektującą prawa dziecka,

- współpracującą z rodziną,
- wspierającą indywidualny rozwój każdego dziecka,
- tworzącą atmosferę bezpieczeństwa i wzajemnego szacunku,
- promującą zdrowy styl życia,
- rozwijającą kompetencje społeczne, emocjonalne i poznawcze dzieci.

V. WARTOŚCI REALIZOWANE W ŻŁOBKU

Podstawą wszystkich działań podejmowanych przez personel Żłobka Miejskiego w Prudniku są następujące wartości:

- dobro dziecka,
- bezpieczeństwo,
- szacunek dla godności dziecka,
- podmiotowe traktowanie każdego dziecka,
- akceptacja indywidualnych różnic rozwojowych,
- współpraca z rodziną,
- empatia,
- odpowiedzialność,
- profesjonalizm,
- rozwój poprzez zabawę,
- swobodna eksploracja otaczającego świata,
- wspieranie samodzielności,
- budowanie poczucia własnej wartości.

VI. CELE OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNE (Realizacja Standardu 1.1 pkt)

1. Cele ogólne:

- Stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom przez organizację codziennej opieki zapewniającej respektowanie praw zawartych w **Konwencji o prawach dziecka** (Realizacja Standardu 1) i spełnianie podstawowych potrzeb życiowych – fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku,
- Stworzenie warunków pobytu wspierających rozwój umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych,
- Wspieranie rozwoju poznawczego, twórczego, umiejętności komunikacji oraz sprawności fizycznej przez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego pełen i harmonijny rozwój.

2. Cele szczegółowe:

- Kształtowanie samodzielności, poczucia świadomości ciała,
- Kształtowanie świadomości i umiejętności regulowania własnych potrzeb,
- Rozwój sprawności fizycznej, koordynacji ruchowej, integralności sensorycznej,
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji u siebie i innych osób, samoregulacji emocjonalnej,
- Kształtowanie tożsamości, poczucia odrębności, świadomości własnego „ja”, świadomości swoich potrzeb,
- Kształtowanie uważności na inne dzieci i ich potrzeby,
- Kształtowanie gotowości do porozumiewania się, umiejętności komunikacyjnych i językowych,
- Kształtowanie gotowości do poznawania świata, ciekawości, wytrwałości,

- Rozwój umiejętności utrzymywania wspólnego pola zainteresowania i uwagi,
- Rozwijanie i poszerzanie wiedzy i rozumienia otaczającego świata.

Cele szczegółowe są realizowane w codziennej pracy instytucji i umożliwiają rozwój wiedzy, umiejętności i dyspozycji dzieci. Ponadto są dopasowane do indywidualnych możliwości dzieci w grupie.

VII. METODY PRACY Z DZIEĆMI (Realizacja Standardu 1.1 pkt 2)

Metodyka pracy z dziećmi opiera się na uniwersalnych zasadach, realizowanych niezależnie od pory dnia, miejsca, sytuacji i rodzaju aktywności dzieci.

1. Kluczowe elementy metodyki pracy z dziećmi:

- Relacje z dziećmi

Opiekunki tworzą responsywne i wzajemne relacje z dziećmi oparte na szacunku. Dbają o ciepłą i domową atmosferę w żłobku, pełniąc funkcję łącznika między instytucją, a domem. Żłobek stara się, żeby dzieci zajmowały się te same osoby, ponieważ sprzyja to rozwijaniu bezpiecznych relacji między małą grupą dzieci a opiekunką.

- Ścisła współpraca z rodzicami

Aby rozwijać nabywanie doświadczeń przez dzieci, personel współpracuje z rodzicami. Ta współpraca tworzy ramy do pogłębiania relacji, wspiera ciągłość opieki i zapewnia dzieciom stabilność.

- Aktywne słuchanie

Komunikacja opiekunek z dziećmi uwzględnia aktywne słuchanie, które przejawia się poprzez komentowanie zaobserwowanych działań dziecka, wyrażanie zainteresowania działaniami dziecka.

- Włączanie się do zabawy/aktywności dzieci

Opiekunowie włączają się do zabawy/aktywności dzieci, gdy dzieci tego potrzebują, lub wyłączają się, jeśli ich obecność nie jest niezbędna. Opiekunowie są w pobliżu dzieci podczas eksploracji środowiska.

- Dostarczanie materiałów, przedmiotów i narzędzi

Rolą opiekuna jest dostarczanie dzieciom bezpiecznych materiałów, przedmiotów czy narzędzi, które mogą rozwijać i wzbogacać aktywności i zabawy dzieci.

- Pomaganie dzieciom w zrozumieniu świata

Opiekunki mówią na głos, jak działa to, co robią dzieci, jakie są obserwowane zależności, łączą przyczyny i skutki, pokazują dzieciom chronologię wydarzeń, przewidują wydarzenia.

VIII. HARMONOGRAM OBEJMUJĄCY STAŁE I ZMIENNE DNIA (Realizacja Standardu 1.1 pkt 3)

Harmonogram dnia jest stały i przewidywalny, ponieważ poczucie bezpieczeństwa dziecka opiera się na rutynach i rytuałach. Harmonogram ma charakter ramowy i może ulegać modyfikacjom wynikającym z potrzeb rozwojowych, wieku, samopoczucia dzieci oraz organizacji pracy żłobka.

1. Stałe elementy dnia:

6:00–8:15 - Schodzenie się dzieci, powitanie, zabawy swobodne,

8:15–9:00 – mycie rąk, spożywanie posiłku, wspieranie samodzielności i autonomii dziecka podczas czynności dnia codziennego,

9:00–10:30 - Zabawowe aktywności edukacyjne – zabawy obejmujące różne sfery rozwoju/ pobyt na świeżym powietrzu,

10:30–11:15 – mycie rąk, spożywanie zupy oraz owocu/musu/serka, wspieranie samodzielności i autonomii dziecka podczas czynności dnia codziennego,

11:15–13:15 - Odpoczynek, sen lub wyciszenie,

13:15–14:00 – mycie rąk, spożywanie drugiego dania, wspieranie samodzielności i autonomii dziecka podczas czynności dnia codziennego,

14:00–15:30 - Zabawowe aktywności edukacyjne,

15:30–16:00 - Zabawy swobodne/ pobyt na świeżym powietrzu/ odbiór dzieci.

2. Organizacja czynności higienicznych

Czynności higieniczne, takie jak: zmiana pieluszek, mycie, podmywanie i odświeżanie dziecka, odbywa się w zgodzie z potrzebami dziecka, wtedy kiedy ono tego potrzebuje, nie jest częścią zaplanowanego harmonogramu dla całej grupy. Dzieciom starszym, które korzystają z nocnika, przypomina się o możliwości skorzystania z toalety. Przewijanie odbywa się bez pośpiechu, w kontakcie z dzieckiem oraz z delikatnością.

Instytucja posiada listę działań personelu, które wspierają autonomię dziecka podczas czynności higienicznych (mycie rąk, toaleta, zmiana pieluszki i inne). Jest ona dopasowana do specyfiki Żłobka Miejskiego w Prudniku oraz indywidualnych potrzeb dzieci. Zachowania personelu opisane są w sposób konkretny i możliwy do samooceny. Sprzyja to rozwojowi refleksyjności personelu i zwiększa spójność działań całej instytucji w sprawach zasadniczych dla dobrostanu dzieci (Realizacja Standardu 4.2)

W trosce o wspieranie samodzielności dziecka podczas posiłków żłobek posiada również listę działań personelu (Realizacja Standardu 4.4).

Każda osoba z personelu, co najmniej raz w roku, dokonuje analizy swoich działań w zakresie wspierania autonomii dziecka podczas czynności higienicznych oraz posiłków, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji, które są dla niej trudne. Wnioski z przeprowadzonej analizy są dokumentowane i wykorzystywane do doskonalenia warsztatu pracy (Realizacja Standardu 4.3, 4.5).

IX. PLANOWANE AKTYWNOŚCI (Realizacja Standardu 1.1 pkt 4)

W czasie pobytu dzieci w żłobku organizowane są poniżej wymienione kluczowe aktywności:

1. Zabawa

Zabawa jest podstawową formą aktywności małych dzieci, która wspiera ich rozwój, uczenie się oraz dobre samopoczucie. Podczas zabawy dzieci poznają świat, rozwijają wyobraźnię, samodzielność, umiejętności społeczne i emocjonalne.

Zabawa umożliwia dzieciom eksperymentowanie, podejmowanie prób, rozwijanie pomysłów oraz uczenie się poprzez własne doświadczenia. Wspólna zabawa z rówieśnikami i personelem wspiera rozwój komunikacji, współpracy, regulacji emocji oraz budowanie relacji.

Organizowane zabawy powinny zapewniać dzieciom radość, poczucie bezpieczeństwa, możliwość wyboru oraz wszechstronny rozwój.

2. Doświadczenia codzienne

Doświadczenia codzienne są stałym elementem rytmu dnia dziecka i wpływają na budowanie poczucia bezpieczeństwa, rozwój samodzielności oraz kompetencji społecznych i emocjonalnych.

Powtarzalny harmonogram dnia pomaga dzieciom odnaleźć się w codziennych sytuacjach oraz wspiera rozwój współpracy, empatii, wytrwałości i odpowiedzialności.

Każda codzienna czynność jest sytuacją edukacyjną – przygotowanie do posiłków, jedzenie, ubieranie się, wyjście na powietrze, odpoczynek, powitanie i pożegnanie. Podczas tych działań dzieci uczą się samodzielności, współdziałania, komunikowania swoich potrzeb, poznają siebie, innych ludzi oraz otaczający świat.

Organizacja dnia opiera się na obserwacji dzieci i dostosowaniu działań do ich indywidualnych potrzeb oraz możliwości rozwojowych.

3. Wyjścia na powietrze

Codzienny pobyt dzieci na świeżym powietrzu jest stałym elementem harmonogramu dnia i wspiera ich rozwój, zdrowie oraz dobre samopoczucie.

Przebywanie na zewnątrz umożliwia dzieciom poznawanie świata poprzez obserwację przyrody, doświadczanie różnych zjawisk pogodowych oraz swobodną aktywność ruchową. Zabawy na terenie rekreacyjnym rozwijają sprawność fizyczną, samodzielność, ciekawość poznawczą i umiejętność eksplorowania otoczenia.

Regularne wyjścia na powietrze wspierają hartowanie organizmu i są ważnym elementem dbania o zdrowie dzieci.

4. Planowane aktywności dzieci

Dzieci różnią się między sobą wiekiem, tempem rozwoju, możliwościami oraz indywidualnymi potrzebami. Dlatego planowane aktywności powinny być dostosowane do poziomu rozwoju, zainteresowań i aktualnych możliwości każdego dziecka.

Personel, organizując działania, uwzględnia zróżnicowanie dzieci w grupie oraz ich indywidualne potrzeby, w tym potrzeby dzieci wymagających dodatkowego wsparcia. Harmonogram dnia i propozycje aktywności są dostosowywane do możliwości dzieci oraz wynikają z ich obserwacji.

5. Odpoczynek (Realizacja Standardu 4.1 pkt 1)

Żłobek w codziennej pracy respektuje prawa dzieci poprzez stwarzanie im warunków do odpoczynku w pomieszczeniu w różnych formach. W szczególności odpoczynek na leżaczkach, w łóżeczkach lub podczas cichej aktywności na dywanie. Czas i forma odpoczynku są dostosowane do indywidualnych potrzeb dzieci, ich wieku oraz aktualnego samopoczucia. Dzieci mają możliwość wyciszenia się, relaksu i regeneracji w bezpiecznych, komfortowych warunkach.

X. BUDOWANIE PRZEZ PERSONEL BEZPIECZNYCH, OPARTYCH NA SZACUNKU RELACJI Z DZIEĆMI (Realizacja Standardu 5)

W Żłobku Miejskim w Prudniku opieki określone są wspólne dla całego personelu sposoby:

1. Nawiązywania relacji z dziećmi dające im poczucie bezpieczeństwa (Realizacja Standardu 5.1)

Personel:

- odnosi się do dzieci w sposób ciepły, często uśmiechając się i okazując zadowolenie z bycia z nimi,
- okazuje zainteresowanie tym, co dzieci mówią i robią,
- używa niewerbalnych komunikatów w interakcji z dzieckiem (np. kiwając głową, podnosząc brwi w zdziwieniu, uśmiechając się),
- mówi do dzieci po imieniu,
- szuka kontaktu wzrokowego (nie zmusza do wzajemności) podczas rozmowy z dzieckiem,
- w trakcie rozmowy z dziećmi stara się być na ich wysokości, kucając lub siadając obok.

2. Reagowania werbalnie i niewerbalnie na zachowania dzieci (Realizacja Standardu 5.2)

Personel:

- uważnie obserwuje to, co robią dzieci, nazywając to, co widzą,
- dopasowuje swoje zachowania - on głosu, wyraz twarzy, poziom entuzjazmu – do tego, co wyrażają dzieci,
- jest gotowy do pomocy, jeśli dziecko tego potrzebuje,
- stwarza warunki do samodzielnego podejmowania decyzji przez dzieci,
- pozwala dzieciom na popełnianie błędów i zachęca do samodzielnego ich naprawiania/ rozwiązywania problemów, jeżeli jest na to gotowe,
- akceptuje wyrażanie emocji przez dzieci,
- jest uważny na trudne momenty dzieci (zmęczenie, przestymulowanie) i wspiera je, aranżując zmiany w otoczeniu, dostosowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji,
- respektuje chęć dziecka do przerywania interakcji i czeka, aż wyrazi ono chęć wznowienia kontaktu,
- rozpoznaje i nazywa reakcje emocjonalne dzieci oraz własne.

3. Komunikowania dzieciom aktywności w ciągu dnia i zmian z tym związanych (Realizacja Standardu 5.3)

Personel:

- przypomina dzieciom werbalnie lub niewerbalnie (gestem lub używając znaków graficznych) o następnym punkcie w planie dnia,
- uprzedza dziecko o działaniu, które będzie podejmowane z jego udziałem i czeka na jego odpowiedź (werbalną lub niewerbalną), żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację.

Personel, minimum raz w roku, dokonuje analizy swoich działań w zakresie interakcji z dziećmi zwracając szczególnie uwagę na sytuacje, w których te działania są trudne. Wnioski z przeprowadzonej samooceny są dokumentowane.

XI. WSPIERANIE U DZIECI POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI I UWAGA NA INNE OSOBY (Realizacja Standardu 6)

Wskazówki metodyczne dla personelu, sprzyjające rozwojowi u dzieci poczucia przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi, przez organizowanie otoczenia tak, aby dzieci miały możliwość nawiązywania kontaktów z innymi osobami (Realizacja Standardu 6.1):

1. Personel aranżuje przestrzeń tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez:

- podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały, w których dzieci mogą podejmować różnorodne działania dostosowane do ich wieku i potrzeb rozwojowych,
- zorganizowanie przestrzeni w sposób umożliwiający jej przekształcanie w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci.

2. Personel w relacjach z dziećmi stwarza sytuacje, w których mają one możliwość budowania poczucia przynależności do grupy, m.in. poprzez:

- rytuały codziennego przywitania i pożegnania,
- wspólnie realizowany harmonogram dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci,
- aranżowanie wspólnych zabaw w kilkusobowym gronie,
- włączenie dzieci w dekorowanie sali,
- stwarzanie możliwości naśladowania innych dzieci i zabaw równoległych,
- modelowanie społecznych interakcji podczas zabaw z dziećmi, w których uczestniczy,
- zwracanie uwagi na sygnały zainteresowania dziecka innymi dziećmi i wspieranie nawiązywanie relacji między dziećmi,
- wykorzystywanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy.

Aktywności wspierające rozwój autonomii dzieci odbywa się poprzez (Realizacja Standardu 6.2):

1. Umożliwienie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących.
2. Zwiększanie samodzielności dzieci.

Wspieranie rozwoju autonomii dzieci realizowana będzie za pomocą np.:

- aranżowania przestrzeni tak, żeby dzieci mogły się samodzielnie bawić,
- umożliwiania dzieciom podejmowanie różnych ról (np. wyznaczanie w najstarszej grupie dyżurnego pomagającego w rozdawaniu sztuczków),
- zostawiania dziecku czasu na samodzielnie wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątaniu, łączeniu puzzli lub aranżacji kącika zabawy,
- stwarzania możliwości dzieciom pomagania innym dzieciom,
- wspierania samodzielnego rozwiązywania konfliktów między sobą,
- udzielania dzieciom wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów, jeśli same nie potrafią znaleźć rozwiązania problemu,

- dawania dzieciom prawa do decydowania, czy chcą się dzielić zabawkami i szanowania ich wyborów,
- dawania dzieciom prawa do decydowania, czy chcą się bawić z innymi dziećmi i szanowania ich wyborów.

Zadania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie (Realizacja Standardu 6.3):

Zadania personelu w zakresie rozwijania u dzieci kompetencji społecznych mogą obejmować np.:

- dawanie dzieciom wskazówek, jak ze sobą współpracować,
- dawanie dzieciom możliwości decydowania, z kim chcą się bawić, samemu pozostając w pobliżu,
- dawanie wskazówek, jak dziecko może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie czego ma nie robić,
- wprowadzanie zasad funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnianie dzieciom ich znaczenia.

Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń (Realizacja Standardu 6.4):

Celebrowanie zwyczajów i świąt oraz ważnych dla dzieci dni buduje ich samoświadomość jako ważnej jednostki w społeczności. Celebrowanie dotyczy spraw bliskich najmłodszym dzieciom, takich jak np.:

- Urodziny,
- Dzień Dziecka,
- Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziców.

Możliwe jest świętowanie powszechnie celebrowanych świąt Bożego Narodzenia czy Wielkanocy, z założeniem i uważnością na różnice kulturowe.

Celebrowanie świąt o znaczeniu kulturowym czy religijnym odbywa się po wcześniejszym uzgodnieniu z rodzicami. Ponadto personel respektuje prawo dziecka do odmowy lub rezygnacji ze świętowania lub z fragmentu rytuału.

XII. ZAPEWNIANIE DZIECIOM WARUNKÓW DO POZNANIA I DOŚWIADCZANIA OTACZAJĄCEGO ŚWIATA (Realizacja Standardu 7)

Wskazówki metodyczne dla personelu, sprzyjające wspieraniu dzieci w poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata (Realizacja Standardu 7.1):

- zapewnienie dzieciom możliwości działania zarówno indywidualnie, jak i w małych grupkach czy w całej grupie,
- umożliwienie dzieciom zabaw w różnorodnych kąciach tematycznych uzupełnianych o nowe materiały, zabawki, przedmioty,
- modyfikowanie tematyki kąciaków zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci i ich aktualnymi potrzebami,
- zapewnienie, że dziecko decyduje, czym, w jaki sposób i jak długo będzie się bawić,
- stwarzanie możliwości dzieciom, żeby mogły brać udział w zajęciach zorganizowanych, ale nie naleganie na ich udział,
- organizowanie zabaw bazujących na bezpośrednim doświadczaniu i zabawie dzieci (np. poprzez udostępnianie im przedmiotów codziennego użytku, którymi mogą manipulować),
- dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci,
- dostosowanie tematyki organizowanych zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci,
- inspirowanie dzieci do poszerzania swojej wiedzy i umiejętności,
- stwarzanie dzieciom możliwości mierzenia się z trudnościami/nowościami w relacjach z przedmiotami/innymi dziećmi,
- stwarzanie dzieciom warunków i dawanie im czasu na eksperymentowanie oraz uczenie się na błędach,
- zapewnienie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość świata, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów naturalnych,
- zapewnienie dzieciom możliwości eksplorowania najbliższego otoczenia placówki,

- zapewnienie dzieciom warunków do obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie.

Aktywności sprzyjające wspieraniu dzieci w poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata
(Realizacja Standardu 7.2):

1. Wspieranie rozwoju myślenia przyczynowo-skutkowego (Realizacja Standardu 7.2 pkt 1)

- wprowadzanie w ruch przedmiotów,
- manipulacje światłem,
- czynności odwracalne (wyjmowanie i wkładanie, pakowanie, przenoszenie),
- czynności nieodwracalne (darcie, zgniatanie, zabawy lodem),
- budowanie i burzenie,
- rozciąganie.

2. Wspieranie rozwoju umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata (Realizacja Standardu 7.2 pkt 2)

- dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku,
- umożliwianie zabawy przedmiotami wydającymi różne dźwięki,
- umożliwianie zabawy w odkrywanie i znajdowanie,
- umożliwianie eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku.

3. Wspieranie rozwoju umiejętności używania określeń dla cech przedmiotów (Realizacja Standardu 7.2 pkt 3)

- komentowanie i opisywanie znalezionych w koszu „skarbów”,
- opisywanie doświadczeń dzieci, tego co widzą, słyszą i czym się bawią,
- określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu: duży–mały, większy–mniejszy.

4. Wspieranie rozwoju umiejętności używania określeń przestrzennych (Realizacja Standardu 7.2 pkt 4)

- poszukiwanie ukrytych przedmiotów,
- zabawy ruchowe na torze przeszkód,
- układanie puzzli, klocków.

XIII. TWORZENIE DZIECIOM ŚRODOWISKA SPRZYJAJĄCEGO MÓWIENIU, SŁUCHANIU I POROZUMIEWANIU SIĘ (Realizacja Standardu 8)

Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, z uwzględnieniem mówienia do dzieci, aktywnego słuchania dzieci oraz wzbogacania słownictwa dzieci (Realizacja Standardu 8.1):

- dostosowywanie złożoności własnych wypowiedzi do poziomu komunikacji dziecka i nie infantylizowanie swojej komunikacji z dziećmi,
- obserwowanie i odpowiadanie na werbalne i niewerbalne komunikaty płynące od dzieci
- używanie pytań zarówno otwartych, jak i zamkniętych, na które dzieci mogą dać krótką odpowiedź,
- używanie pytań rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka,
- czekanie na odpowiedź dziecka (werbalną lub niewerbalną), zanim przejdzie się do następnych pytań lub komentarzy,
- stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące itd.),
- stosowanie wyjaśnień, aby pomóc dziecku zrozumieć dane zjawisko,

- rozszerzanie języka i słownictwa dzieci, za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łącząc je ze słowami, które dziecko zna,
- wypowiadanie się pełnymi, choć krótkimi zdaniami,
- rozwijanie rozmowy, utrzymującej dłużej uwagę dzieci przy danym temacie,
- angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka,
- wyraźne artykułowanie, modelowanie głosu, żeby wzmocnić zaangażowanie dzieci w rozmowę,
- używanie różnych słów z różnych kategorii (przedmioty, działania, uczucia, funkcje),
- częste stwarzanie dzieciom okazji do wspólnego czytania książek, oglądania ilustracji,
- podczas czytania zachęcanie dzieci do aktywności takich, jak: przewracanie kartek, zadawanie pytań, odpowiadanie na pytania, podążanie za rymami, powtarzanie znanych fragmentów,
- pokazywanie i opisywanie ilustracji w książkach, zachęcanie do rozmowy na temat treści i ilustracji,
- stwarzanie dzieciom okazji do samodzielnego oglądania książek,
- opowiadanie dzieciom różnych historii i bajek,
- objaśnianie znaczenia nowych słów przy wykorzystaniu gestów i mimiki,
- stosowanie uproszczeń (ale nie języka „dziecinnego”) w kontaktach z dziećmi jeszcze niemówiącymi lub zaczynającymi mówić, używanie krótkich zdań.

Aktywności obejmujące rozmowy z dziećmi, komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem, a także aktywny udział we wspólnym czytaniu, słuchaniu teksów, utworów, książek (Realizacja Standardu 8.2):

- **częste rozmawianie z dziećmi,**
- rozmawianie z pacynkami, pluszakami,
- towarzyszenie dzieciom, kiedy coś ustalają między sobą,
- rozmowy z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi,
- wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą oraz personelem (zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom),
- towarzyszenie dzieciom w zabawach i częste komentowanie tego co one robią,
- dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie,
- zachęcanie dzieci do aktywnego udziału we wspólnym czytaniu książek, słuchaniu tekstów, utworów,
- kultywowanie rytuałów w ciągu dnia – czytania (ulubiona książka, ulubione rymowanki), zabaw muzyczno-ruchowych,
- opowiadanie książek z obrazkami (*Pokaż gdzie jest ...*).

Książki dostępne są dla dzieci przez cały dzień, dzięki czemu mogą samodzielnie po nie sięgać zgodnie ze swoimi zainteresowaniami.

Rozwijanie komunikacji odbywa się podczas wszystkich codziennych sytuacji – zabawy, posiłków, spacerów, czynności higienicznych oraz odpoczynku. Działania personelu są dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb dzieci oraz realizowane zgodnie z wymaganiami Standardu.

XIV. KSZTAŁTOWANIE OTOCZENIA UMOŻLIWIAJĄCEGO ROZWÓJ SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ DZIECI ORAZ ANGAŻOWANIE ZMYŚŁÓW (Realizacja Standardu 9)

Rozwój fizyczny dziecka jest jednym z podstawowych obszarów działalności Żłobka Miejskiego w Prudniku. Personel tworzy warunki sprzyjające naturalnemu rozwojowi motoryki dużej i małej, koordynacji ruchowej, równowagi oraz prawidłowemu rozwojowi wszystkich zmysłów. Wszystkie działania są dostosowane do wieku, możliwości i indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci.

Aktywność ruchowa jest organizowana każdego dnia zarówno w salach pobytu dzieci, jak i podczas spacerów oraz zabaw na świeżym powietrzu.

Wskazówki metodyczne dla personelu, które wspierają rozwój fizyczny dzieci, uwzględniające rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki, rozwój percepcji zmysłowej dzieci oraz rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki (Standard 9.1 pkt 1-9.1 pkt 3):

- dbanie o organizację sali oraz przestrzeni na zewnątrz w taki sposób, żeby dzieci miały wiele okazji do ćwiczenia umiejętności ruchowych,
- umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami dotyczącymi zmysłów: czucia, smaku, zapachu, wzroku, słuchu, propriocepcji i równowagi,
- zapewnienie dostępu do wody, piasku, ciastoliny, naturalnych materiałów o różnorodnej fakturze i zapachu, materiałów dźwiękowych,
- dbanie o to, aby natężenie dźwięków lub bodźców wzrokowych nie przytłaczało dzieci,
- zapewnianie w ciągu całego dnia różnorodnych aktywności sensorycznych stosownie do potrzeb dzieci,
- wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchu ciała i nauce stania, czworakowania i chodzenia,
- stwarzanie niemowlakom możliwość samodzielnego badania różnorodnych obiektów, także własnych rąk i nóg oraz twarzy,
- stwarzanie niemowlakom możliwości eksplorowania przestrzeni, przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których mają nowe wyzwania w dążeniu do interesujących je przedmiotów,
- bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym co robią dzieci (np. turlanie, czworakowanie),
- zachowywanie czujności co do bezpieczeństwa dzieci, ale bez powstrzymywania ich przed podejmowaniem nowych zadań ruchowych,
- stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych w granicach akceptowalnego ryzyka,
- umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane,
- dostarczanie dzieciom okazji do ćwiczenia siły i sprawności ruchowej,
- stwarzanie dzieciom możliwości ćwiczenia sprawności rąk, dłoni i palców, w szczególności przez zostawienie im czasu na zabawę i manipulację,
- umożliwianie dzieciom ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i codziennych czynności.

Wskazówki metodyczne dla personelu obejmujące aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów (Standard 9.2 pkt 1 - 9.2 pkt 5):

1. Zabawy angażujące zmysły: wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku:

- ścieżki sensoryczne – chodzenie na bosaka po trawie, piasku,
- zabawy wodą, błotem, piaskiem,
- malowanie rękami,
- słuchanie i wydawanie dźwięków,
- próbowanie ziół,
- wąchanie kwiatów, roślin,
- testowanie smaków,
- zabawy koszykiem skarbów.

2. Zabawy wspierające rozwój motoryki małej:

- zabawa klockami,
- wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników,
- papier: chwytanie, darcie, składanie,
- malowanie farbami,
- ciastolina, plastelina, ciasto: lepienie, wałkowanie,
- przyczepianie i odczepianie,
- włączanie przycisków.

3. Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi:

- wspinanie się na kanapę z wykorzystaniem poduszek, krzesełek, mocnych pudeł,
- chodzenie po śladzie,
- samodzielne jedzenie,
- malowanie,
- mycie rąk,
- sprzątanie zabawek do pudeł,
- zabawy piłką – rzucanie, łapanie, turlanie.

4. Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała:

- turlanie
- huśtanie się,
- przeciskanie się przez tunel,
- otulanie kocem,
- masowanie.

5. Aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu:

- zabawy w torze przeszkód,
- swobodne zabawy na zewnątrz na nierównej powierzchni,
- bieganie,
- wspinanie się,
- skakanie,
- przechodzenie przez przeszkody,
- popychanie i ciągnięcie przedmiotów i zabawek,
- kopanie w piaskownicy.

XV. ZAPEWNIANIE DZIECIOM WARUNKÓW DO TWÓRCZEJ EKSPRESJI I KONTAKTU Z RÓŻNYMI WYTWORAMI KULTURY I SZTUKI (Realizacja Standardu 10)

Żłobek Miejski w Prudniku stwarza dzieciom warunki do spontanicznej i swobodnej aktywności twórczej. Działania artystyczne traktowane są jako naturalny sposób wyrażania emocji, przeżyć oraz poznawania świata.

Wskazówki metodyczne dla personelu oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze oraz dostęp do wytworów kultury (Realizacja Standardu 10.1):

- wspieranie dzieci przez informacje zwrotne w czasie aktywności twórczych bez poprawiania ich i oceniania,
- zapewnienie dzieciom czasu na szukanie kreatywnych rozwiązań w ciągu całego dnia,

- stwarzania dzieciom możliwości do kreatywnych działań konstrukcyjnych (klocki, pudła, pojemniki),
- stwarzanie dzieciom okazji do tańczenia i śpiewania,
- zapewnienie w ciągu całego dnia dostępu do różnorodnych materiałów plastycznych, takich jak: kartki, kredki, mazaki, plastelina, ciastolina, nożyczki (dla najstarszych dzieci), klej,
- zapewnienie miejsca gdzie dzieci mogą swobodnie tworzyć,
- umożliwienie dzieciom rysowania i malowania na pionowych płaszczyznach (co najmniej wielkości A3) na wysokości ich wzroku,
- zapewnienie, żeby wśród materiałów do zajęć plastycznych dostępnych dla dzieci nie dominowały gotowe szablony (plansze, kolorowanki, karty do wypełniania),
- w organizowanych zajęciach plastycznych unikanie sytuacji, kiedy cała grupa dzieci robi to samo, - koncentracja na procesie tworzenia, a nie na wyniku,
- dostarczanie dzieciom możliwości obcowania ze sztuką (rzeźbą malarstwem, rysunkami) o wysokiej jakości artystycznej,
- zapewnienie, żeby muzyka jakiej słuchają dzieci była wysokiej jakości (zarówno chodzi o jakość odtwarzania jak i repertuar),
- zapewnienie dzieciom dostępu do książek z szatą graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami,
- umożliwienie dzieciom aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze.

Wskazówki metodyczne dla personelu obejmujące działania zachęcające dzieci do (Realizacja Standardu 10.2):

1. Wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach:

- zabawa w orkiestrę - granie na różnych instrumentach wydających dźwięki,
- malowanie wodnymi farbami, w tym też rękami na dużych płaszczyznach,
- zabawy z ciastem i innymi miękkimi materiałami,
- zachęcanie dzieci do śpiewania i tańczenia,
- umożliwianie tworzenia konstrukcji z małych i dużych elementów,
- współtworzenie z dziećmi własnych instrumentów dźwiękowych (rurki z przesypującymi się elementami, szeleszczące papierki),
- wspólne śpiewanie piosenek i tańczenie,
- powtarzanie wierszyków.

2. Wyrażania twórczej ekspresji przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów takich jak woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce.

3. Poznawania różnych wytworów kultury, poprzez:

- teatryki w wykonaniu opiekunów lub zaproszonych artystów,
- słuchanie muzyki na żywo (np. gry na instrumencie).
- słuchanie muzyki klasycznej,
- ekspozycję reprodukcji malarstwa lub rzeźby,
- kontakt z książkami o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).

XVI. PRACA NA PODSTAWIE PLANU OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNEGO (Realizacja Standardu 11):

1. Personel pracuje z dziećmi, realizując plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny

Personel realizuje Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny poprzez codzienną pracę z dziećmi. Realizacja założeń Planu jest dokumentowana w sposób przyjęty przez żłobek, z uwzględnieniem jego specyfiki. Dokumentacja prowadzona jest w prostej i przejrzystej formie oraz obejmuje w szczególności arkusze obserwacji dzieci, notatki z realizowanych działań oraz inne dokumenty wewnętrzne potwierdzające realizację założeń Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego (Realizacja Standardu 11.1).

2. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny jest rokrocznie analizowany i dostosowywany do możliwości instytucji opieki oraz potrzeb dzieci, które do niej aktualnie uczęszczają

Analiza realizacji Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego odbywa się rokrocznie. Instytucja samodzielnie określa miesiąc zakończenia swojego roku pracy, a następnie w kolejnym miesiącu dokonuje podsumowania realizacji Planu OWE oraz jego analizy. Na podstawie wyników analizy, z uwzględnieniem możliwości instytucji, potrzeb dzieci uczęszczających do żłobka, ewaluacji pracy personelu oraz informacji zwrotnych od rodziców (Realizacja Standardu 16.7), Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny jest odpowiednio dostosowywany do możliwości instytucji oraz potrzeb dzieci, które do niej uczęszczają (Realizacja Standardu 11.2).

XII. POSTAWNOWIENIA KOŃCOWE

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny Żłobka Miejskiego w Prudniku został zaakceptowany przez podmiot prowadzący i wchodzi w życie z dniem jego zatwierdzenia.(Realizacja Standardu 1.2 pkt 2).